

ΧΩΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Σ. ΤΕΛΙΑΝΙΔΟΥ¹

¹ Φοιγήτρια ΤΜΧΠΠΑ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα έχει μετατραπεί σε χώρα υποδοχής μεταναστών γεγονός που αποδεικνύεται από την τελευταία απογραφή του πληθυσμού. Η αύξηση αυτή του αριθμού των αλλοδαπών δημιουργεί την ανάγκη για περαιτέρω ανάλυση των χαρακτηριστικών αυτής της πληθυσμιακής ομάδας και επιπλέον της σύγκρισης της με τα στοιχεία του συνολικού πληθυσμού. Επιπλέον σημαντικός είναι και ο χωρικός προσδιορισμός των χαρακτηριστικών αυτών και αιτιολόγηση των φαινομένων που παρατηρούνται από την παρατήρηση της χωρικής διάστασης που αυτά εμφανίζουν στον Ελλαδικό χώρο. Στα πλαίσια της παρούσας εργασίας γίνεται προσπάθεια επεξεργασίας των στοιχείων της απογραφής του 2001 του συνολικού πληθυσμού και του πληθυσμού των αλλοδαπών. Επιπλέον γίνεται μια προσπάθεια χαρτογράφησης στο επίπεδο του νομού και η ανάλυση των συμπερασμάτων που προκύπτουν. Για την ανάλυση χρησιμοποιήθηκαν ανάμεσα στους άλλους οι δείκτες της διαμέσου και της πληθυσμιακή πυκνότητας.

Λέξεις Κλειδιά : Πληθυσμός Αλλοδαπών, Πληθυσμός Ελλήνων, δημογραφικά χαρακτηριστικά

Abstract

In recent years Greece has become a receiving country foreign population for which is evidenced by the last census at 2001. The increase of foreign population creates necessitate for further analysis of the characteristics of this population group and the comparison with the figures of the Greek population as well. Additionally, an other important element is the spatial identification of these characteristics and reasons of the phenomena observed by the analysis of spatial dimensions they have in Greece. In this paper the data processing of the 2001 census the total population and population of foreigners. In addition there is a mapping effort at county level and analyze the findings obtained. The indicators that have been used for the analysis among otherσ are median income, population density, etc.

Keywords: foreign population, Greek Population, demographic characteristics

1 Εισαγωγή

Το δημογραφικό προφίλ της Ελλάδας χαρακτηρίζεται από έντονες διακυμάνσεις και καμπές. Τα ιστορικά γεγονότα του προηγούμενου αιώνα, όπως δύο παγκόσμιοι πόλεμοι, εμφύλιος, εσωτερική-εξωτερική μετανάστευση κ.λπ. έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην πληθυσμιακή εξέλιξη της χώρας. Από αυτήν την σκοπιά καλούμαστε να μελετήσουμε τη δημογραφία της Ελλάδος, λαμβάνοντας υπ' όψιν τόσο τα ιστορικά αυτά γεγονότα, όσο και την διάρκεια της επιρροής αυτών στο ίδιο το δημογραφικό προφίλ της χώρας (Κοτζαμάνης, 2009).

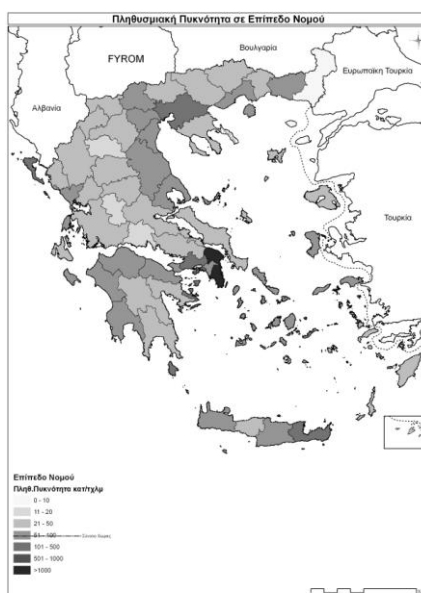
Στην εν λόγω μελέτη γίνεται χαρτογραφική απεικόνιση και ανάλυση των δεδομένων της απογραφής του 2001 για τον πληθυσμό της Ελλάδας. Η ανάλυση αυτή αφορά τρεις ομάδες πληθυσμών, τον πληθυσμό των Ελλήνων, τον πληθυσμό των αλλοδαπών και τον συνολικό πληθυσμό της χώρας. Γίνεται δε ιδιαίτερη μνεία στον πληθυσμό των αλλοδαπών, καθώς θεωρείται καθοριστικός παράγοντας για την εξέλιξη του συνολικού πληθυσμού της χώρας, παρά το γεγονός ότι το ειδικό βάρος του στον συνολικό πληθυσμό θεωρείται σε πολλές περιοχές αμελητέο. Τα εργαλεία που χρησιμοποιούμε για την μελέτη είναι η πληθυσμιακή πυκνότητα, η διάμεση ηλικία, η αναλογία των φύλων, το ποσοστό του πληθυσμού των ατόμων με ηλικία άνω των 65 ετών, το ποσοστό του πληθυσμού των ατόμων με ηλικία άνω των 85 ετών, ο δείκτης γήρανσης, το ποσοστό των αλλοδαπών, το ειδικό βάρος των ατόμων με ηλικία άνω των 85 ετών στον πληθυσμό των ατόμων με ηλικία άνω των 65 ετών και το ποσοστό του πληθυσμού των ατόμων με ηλικία άνω των 15 ετών¹.

2 Πληθυσμιακή Πυκνότητα

Η πληθυσμιακή πυκνότητα εκφράζει τη σχέση μεταξύ του πληθυσμού μιας χωρικής ενότητας και της γεωγραφικής της εκτάσεως. Εκφράζεται συνήθως ως αριθμός ατόμων ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο. Πρόκειται για έναν δείκτη ανισοκατανομής ο οποίος θα πρέπει να αναλύεται με προσοχή καθώς εξαρτάται τόσο από τον πληθυσμό όσο και από τη έκταση, επομένως δεν θα πρέπει να ταυτίζεται μόνο με την έννοια του πληθυσμού αυτού καθεαυτού.

Συγκεκριμένα, στον χάρτη που απεικονίζεται η πυκνότητα ανά νομό εμφανίζονται οι χωρικές διακυμάνσεις της πληθυσμιακής πυκνότητας για το μόνιμο πληθυσμό κατά την απογραφή του 2001. Σημαντικό είναι να αναφέρουμε ότι στην Ελλάδα οι επιφάνειες των νομών δεν παρουσιάζουν σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ τους. Επομένως, αυτό θα μπορούσε υπό μία έννοια να καθιστά τον παρονομαστή ανενεργό, όσον αφορά την επιρροή του στον δείκτη της πληθυσμιακής πυκνότητας. Παρατηρούμε ότι η πληθυσμιακή πυκνότητα παίρνει τις μεγαλύτερες τιμές της στους νομούς που σχηματίζονται από τον άξονα S, εκεί δηλαδή που βρίσκονται τα μεγάλα αστικά κέντρα Πάτρα, Αθήνα, Λάρισα, Θεσσαλονίκη αφού αυτά εμφανίζουν υψηλές συγκεντρώσεις πληθυσμού με μεγαλύτερη ένταση στις νομαρχίες της Αττικής (Κοτζαμάνης, 2006)

Παράλληλα, παρατηρείται ιδιαίτερα χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα στο δυτικό ηπειρωτικό τμήμα της χώρας και ευρύτερα στις περιοχές όπου καλύπτονται από την οροσειρά της Πίνδου καθώς και στην νοτιοανατολική Πελοπόννησο. Αυτό οφείλεται τόσο στην ορεινότητα των περιοχών αυτών, γεγονός που αποθαρρύνει την παραμονή του πληθυσμού εκεί, όσο και στην προβληματική προσπελασιμότητα στις περιοχές αυτές. Επιπλέον, σημαντικό στοιχείο αποτελεί η έλλειψη κινήτρων για την εγκατάσταση και παραμονή στους νομούς αυτούς, κίνητρα σε σχέση με τις υποδομές, με την αγορά εργασίας, με την τοπική ανάπτυξη. Θα πρέπει να τονίσουμε ότι η απουσία ή η ελλιπής περιφερειακή πολιτική στην Ελλάδα τις προηγούμενες δεκαετίες από τις εκάστοτε κυβερνήσεις, μπορεί να αποτελεί μία από τις αιτίες της εικόνας αυτής. Επιπρόσθετα, ο μέσος όρος της πυκνότητας για το σύνολο της χώρας (82,86 κάτοικοι/τ.χλμ) παρατηρούμε ότι είναι ιδιαίτερα υψηλός σε σχέση με τη συνολική εικόνα που μας δίνει ο χάρτης. Δηλαδή, μεγάλος αριθμός νομών με πυκνότητα κάτω από το μέσο όρο και πολύ μικρός αριθμός νομών με πυκνότητα πάνω από τον μέσο όρο. Αναδεικνύεται με αυτόν τον τρόπο ότι ο βαθμός επιρροής των τελευταίων είναι πολύ μεγάλος, και διαμορφώνει, τελικά το τελικό αποτέλεσμα, καθώς δύο μόνο νομοί της χώρας (νομός Αττικής, Θεσσαλονίκης) συγκεντρώνουν περισσότερο από το μισό πληθυσμό ολόκληρης της επικράτειας.

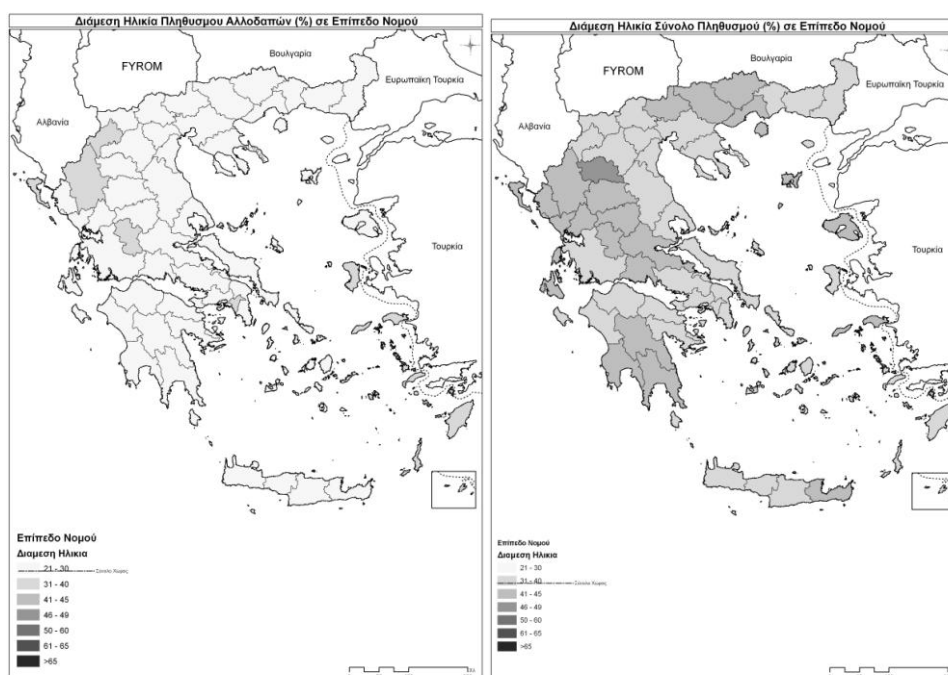

Εικόνα 1 Πληθυσμιακή Πυκνότητα σε Επίπεδο Νομών

3 Διάμεση ηλικία

Μελετούμε στην ενότητα αυτή την διάμεση ηλικία, δηλαδή την ενδιαμέση παρατήρηση των τιμών της ηλικίας του πληθυσμού. Η διάμεση ηλικία αποτελεί σημαντικό στοιχείο για τη μελέτη του πληθυσμού της χώρας, και κυρίως όταν το πλήθος των παρατηρήσεων καλύπτει ένα μεγάλο εύρος τιμών, όπως προκύπτει και στην περίπτωση της εν λόγω μελέτης. Σε σχέση με τη μέση τιμή αποτελεί έναν πιο «αντικειμενικό» δείκτη, καθώς δεν λαμβάνει υπ' όψιν τις ακραίες τιμές. Μια γενική εικόνα που παρατηρείται είναι ότι ο χάρτης της διάρμεσης ηλικίας του συνολικού πληθυσμού της Ελλάδας παρουσιάζει αρκετές ομοιότητες με τον χάρτη της διάρμεσης ηλικίας του πληθυσμού των ελλήνων. Αυτό συμβαίνει γιατί το ειδικό βάρος των αλλοδαπών στο σύνολο του πληθυσμού είναι πολύ μικρό επομένως η διάρμεσος των αλλοδαπών επηρεάζει ελάχιστα την εικόνα της συνολικής διάρμεσου. Παρόλα αυτά ανά περιοχές το ποσοστό των αλλοδαπών επηρεάζει περισσότερο ή λιγότερο την διάρμεση ηλικία με δεδομένο ότι η διάρμεση ηλικία των αλλοδαπών είναι σε γενικές γραμμές μικρή. Γενικά παρατηρείται ότι στην κεντρική ηπειρωτική Ελλάδα, στην Νότια Πελοπόννησο, στο Λασιθί, στο Κιλκίς, στην Δράμα, στις Σέρρες και στην Καβάλα εμφανίζεται υψηλή διάρμεση ηλικία για τον πληθυσμό των Ελλήνων και φυσικά του συνόλου. Οι αιτίες του φαινομένου αυτού είναι αρκετές. Καταρχήν οι κάτοικοι των περιοχών αυτών είναι ομογενείς που επέστρεψαν στην Ελλάδα από το εξωτερικό και είναι μεγάλης ηλικίας (παλιννοστούντες). Οι περιοχές αυτές είχαν κατά την δεκαετία 1950-1960 υψηλά ποσοστά εξωτερικής μετανάστευσης προς χώρες της Κεντρικής Ευρώπης, την Αμερικής και την Αυστραλία επομένως όπως είναι φυσικό οι παλιννοστούντες που επιστρέφουν παρουσιάζουν μεγάλο αριθμό και διαμορφώνουν την διάρμεσο ηλικία. Επιπρόσθετα οι περιοχές αυτές έχουν δραστηριότητες αγροτικού χαρακτήρα όπως κτηνοτροφία, οι οποίες δεν είναι καθόλου ελκυστικές για τους νέους. Καθώς εκείνοι κατεβαίνουν στα αστικά κέντρα που οι συνθήκες ζωής και εργασίας είναι ευνοϊκότερες. Από την άλλη τα αστικά κέντρα έχουν χαμηλή διάρμεσο ηλικία. Αισθητή είναι η διαφορά στους νομούς που απαρτίζουν τον άξονα S, αλλά και σε εκείνους της Κρήτης πλην του Λασιθίου, των νησιών του Αιγαίου αλλά και των Νομών Ξάνθης και Κομοτηνής. Οι περιοχές αυτές έχουν νεανικό πληθυσμό και διάρμεσο κάτω από το μέσο όρο της χώρας που είναι 39 χρονών. Αυτό το εν μέρει οφείλεται και στο γεγονός ότι στις περιοχές αυτές υπάρχουν υψηλά ποσοστά μουσουλμάνων οι οποίοι γενικά παντρεύονται σε νεαρή ηλικία και

τεκνοποιούν και σε νεαρή ηλικία. Αντίθετα, όσον αφορά τον πληθυσμό των αλλοδαπών, η διάμεση ηλικία παρουσιάζει όπως προαναφέραμε τελείως διαφορετική εικόνα. Συγκεκριμένα παρατηρούμε πως οι περισσότεροι νομοί της χώρας ανήκουν στην πρώτη κλάση με διάμεση ηλικία τα 21 έως 30 έτη. Στις περιοχές αυτές η παρουσία αλλοδαπών εξηγείται κυρίως λόγω της ανάγκης και κατ' επέκταση της παρουσίας αλλοδαπών κυρίως γυναικών (όπως θα δούμε στη συνέχεια), οι οποίοι φροντίζουν τους ηλικιωμένους των περιοχών αυτών ή ακόμα είναι γυναικών από τις ανεπτυγμένες χώρες που εγκαταστάθηκαν με τους παλινοστούντες συζύγους τους στον τόπο καταγωγής τους. Γενικά η διάμεση ηλικία των αλλοδαπών συνολικά είναι αρκετά χαμηλή σε σχέση με εκείνη των Ελλήνων (π.χ. στους Νομό Γρεβενών και Κοζάνης η διάμεση ηλικία για τον πληθυσμό των αλλοδαπών είναι 26,8 ενώ για τον πληθυσμό των Ελλήνων είναι 43,3 και 38,5 αντίστοιχα). Από την άλλη μεγάλη διάμεσο στο σύνολο των αλλοδαπών παρουσιάζουν κάποιες περιοχές για διάφορους λόγους. Συγκεκριμένα οι νομοί της Χίου και οι νομοί των Δωδεκανήσων, της Κέρκυρας, και της Ευρυτανίας παρουσιάζουν μεγαλύτερη διάμεσο γεγονός που οφείλεται στην εγκατάσταση αλλοδαπών μεγάλων ηλικιών (συνταξιούχων) από ανεπτυγμένες χώρες κυρίως Γαλλία, Αγγλία, Γερμανία, Ρωσία. Επιπλέον οι νομοί της Καστοριάς και των Ιωαννίνων έχουν μεγάλη διάμεσο ηλικία γεγονός που δικαιολογείται, λόγω της γειτνιάσής τους με χώρες όπως η Αλβανία και η FYROM.

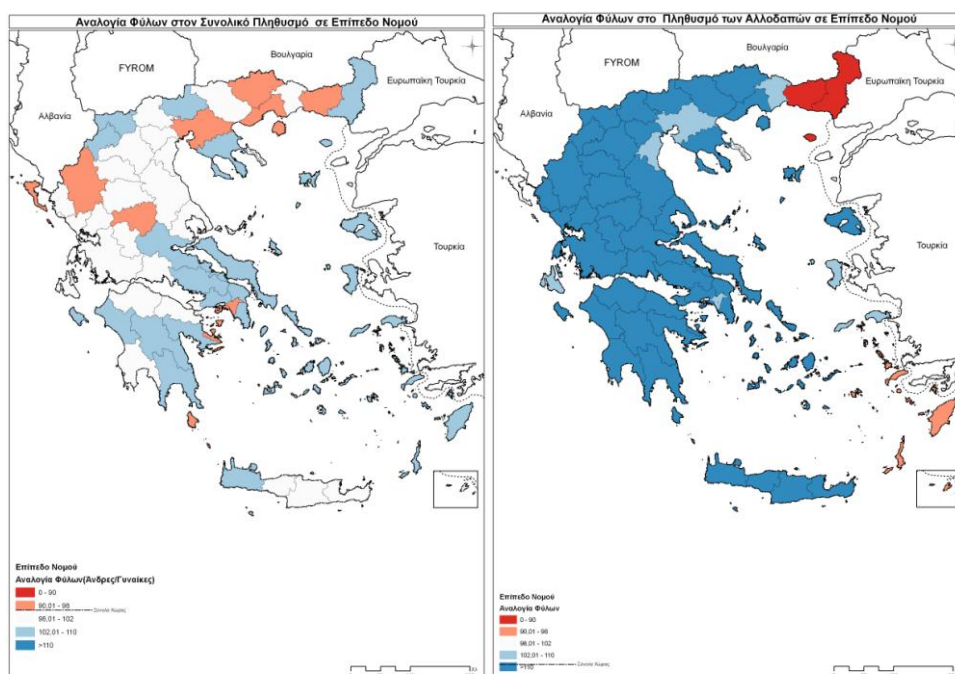

Εικόνα 2 Διάμεση ηλικία στον Συνολικό Πληθυσμό και τον Πληθυσμό των Αλλοδαπών

4 Αναλογία φύλων

Εξετάζοντας την αναλογία των φύλων (άνδρες/γυναίκες) στον πληθυσμό προκύπτουν ιδιαίτερα χρήσιμα συμπεράσματα. Συγκεκριμένα, μελετώντας τον χάρτη που απεικονίζει την αναλογία των φύλων στον συνολικό πληθυσμό σε επίπεδο νομού θα παρατηρήσουμε αρχικά ότι στους περισσότερους νομούς της χώρας είτε υπάρχει ισορροπία ανάμεσα στα δύο φύλλα είτε υπερισχύει ο αριθμός των ανδρών έναντι των γυναικών. Συγκεκριμένα θα παρατηρήσουμε ότι 22 νομοί της χώρας έχουν ισορροπία των δύο φύλων, σε 22 νομούς υπερισχύουν οι άντρες ενώ μόνο σε 8 νομούς της χώρας υπερισχύει ο πληθυσμός των γυναικών. Παρόλα αυτά παρατηρώντας το μέσο όρο της χώρας στο σύνολο της διαπιστώνουμε ότι ο συνολικός

πληθυσμός των γυναικών υπερिशχύει του αντρικού. Όντως, προκύπτει από τη μελέτη των δεδομένων της απογραφής 2001 ότι η αναλογία άνδρες/γυναίκες για το σύνολο της χώρας είναι 98/100. Η υπερίσχυση αυτή των γυναικών οφείλεται στη διαφορετική θνησιμότητα ανάμεσα στα δύο φύλα. Η υπεροχή του ανδρικού πληθυσμού οφείλεται σε παράγοντες όπως είναι η ιδιαίτερη ανάπτυξη του βιομηχανικού κλάδου (π.χ. Βοιωτία), η λειτουργία στρατοπέδων (π.χ. Έβρος, Αρκαδία, Δωδεκάνησα, Κυκλάδες, Χίος), καθώς επίσης και η λειτουργία εμπορικών λιμανιών και ναυπηγείων (π.χ. Σύρος). Μελετώντας τους χάρτες αναλογίας φύλου για τους Έλληνες και για τους αλλοδαπούς, παρατηρούμε σημαντικές διαφοροποιήσεις, ιδιαίτερα δε σε σχέση με τους αλλοδαπούς. Στον χάρτη όπου απεικονίζεται η αναλογία φύλου των αλλοδαπών επικρατεί το ανδρικό φύλο έναντι του γυναικείου. Η αναλογία αυτή οφείλεται στη μαζική μετανάστευση του ανδρικού πληθυσμού με στόχο την εύρεση εργασίας. Παράλληλα, νομοί όπως οι νομοί Ροδόπης, Έβρου και Δωδεκανήσων εμφανίζουν έντονη υπεροχή των γυναικών. Το γεγονός αυτό εξηγείται με την παρατήρηση της άμεσης γεινίασης με χώρες όπως είναι η Βουλγαρία και η Αλβανία. Πρόκειται, δηλαδή, για νομούς όπου δίνεται η δυνατότητα μετανάστευσης γυναικών με σκοπό την εύρεση εργασίας (Ταπεινός, 2002).

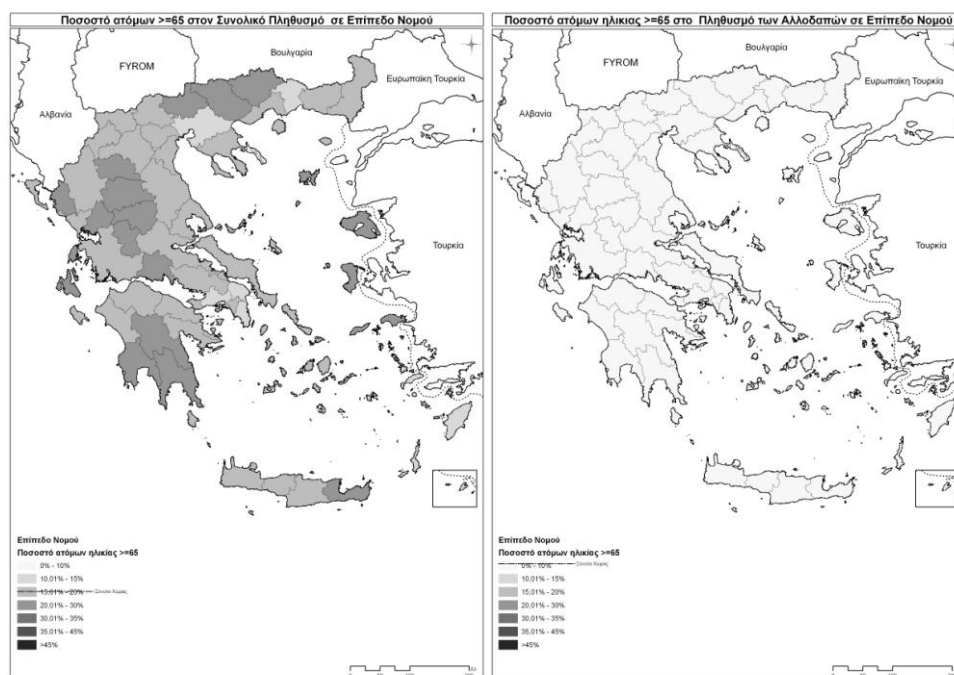

Εικόνα 3 Αναλογία φύλων στον Συνολικό Πληθυσμό και τον Πληθυσμό των Αλλοδαπών

5 Ποσοστό ατόμων ηλικίας μεγαλύτερο ή ίσο των 65 ετών

Στην ενότητα αυτή εξετάζουμε το ποσοστό ≥ 65 , δηλαδή το ποσοστό των ελλήνων που έχουν ηλικία ≥ 65 προς τον συνολικό πληθυσμό. Ο δείκτης αυτός μας δείχνει την ηλικιακή δομή του πληθυσμού και στην ουσία μας προσδιορίζει κατά πόσο «γερασμένος» ή «νεανικός» είναι ο πληθυσμός της Ελλάδας. Η πρώτη εντύπωση που μας δίνει η παρατήρηση των χαρτών είναι ότι το ποσοστό αυτό κυμαίνεται σε μεσαίες ή μεγάλες τιμές. Ο μέσος όρος της χώρας στο σύνολο του πληθυσμού είναι περίπου 16%, πράγμα που μας βάζει σε σκέψεις όσον αφορά την οικονομία της χώρας, αφού αυτό το ποσοστό πληθυσμού είναι ανενεργό και ουσιαστικά «εξαρτάται» από τους οικονομικά ενεργούς πολίτες. Συγκεκριμένα, όσον αφορά τον συνολικό πληθυσμό της χώρας, το μεγαλύτερο ποσοστό των ≥ 65 παρατηρείται στη νότια Πελοπόννησο, στη κεντρική ηπειρωτική Ελλάδα με μεγαλύτερη ένταση στους νομούς Γρεβενών, Ευρυτανίας, Φωκίδα, στα Ιόνια νησιά,

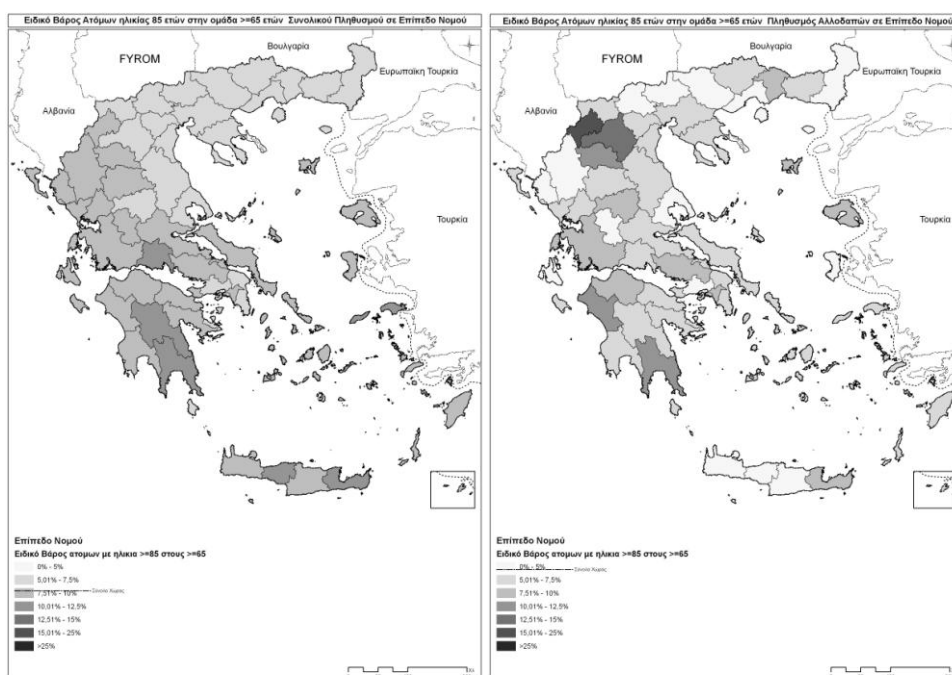
αλλά και σε κάποια νησιά του Αιγαίου, ενώ αντίθετα χαμηλά ποσοστά παρατηρούνται στα μεγάλα αστικά κέντρα και πιο ειδικά στους νομούς Αττικής, Θεσσαλονίκης και κατά το πλείστον στους νομούς της Κρήτης, πλην του νομού Λασιθίου. Όπως έχουμε αναφέρει και παραπάνω αυτό οφείλεται στην έλλειψη κινήτρων ώστε να παραμείνουν οι νέοι σε αυτές τις περιοχές, με αποτέλεσμα το ποσοστό αυτό να είναι ανεβασμένο. Από την άλλη, το ποσοστό ≥ 65 στους αλλοδαπούς είναι εμφανώς χαμηλότερο σε σχέση με εκείνο των Ελλήνων αφού παρατηρούμε ότι το σύνολο των νομών ανήκει στη πρώτη κλάση (0-10%). Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι αλλοδαποί στην Ελλάδα είναι ένα μεγάλο ποσοστό μικρής ηλικίας, αφού σκοπός της μετανάστευσης είναι η εύρεση εργασίας. Λόγω του χαμηλού ειδικού βάρους των αλλοδαπών όπως προαναφέραμε, στον συνολικό πληθυσμό, το ποσοστό ηλικίας του συνολικού πληθυσμού ≥ 65 δε παρουσιάζει ιδιαίτερες διαφορές με το ποσοστό αυτής της ηλικιακής ομάδας των ελλήνων. Όσον αφορά τώρα το ηλικιακό ποσοστό ≥ 65 σε επίπεδο καποδιστριακών δήμων σε σχέση με το επίπεδο των νομών δε παρουσιάζει ιδιαίτερες διαφορές. Δηλαδή, στους νομούς με υψηλό ποσοστό πληθυσμού ≥ 65 παρόμοια διακύμανση παρουσιάζει και το ποσοστό αυτό στους καποδιστριακούς δήμους. Όσον αφορά τον πληθυσμό των αλλοδαπών σε επίπεδο καποδιστριακών δήμων παρατηρούνται υψηλές συγκεντρώσεις των μεγάλων ηλικιακών ομάδων σε μεμονωμένους δήμους της χώρας, κυρίως στην κεντρική ηπειρωτική Ελλάδα και σε κάποιους ΟΤΑ των νησιών του Αιγαίου. Ειδικότερα, σε περιπτώσεις όπως αυτές της Ευρυτανίας αυτή η υψηλή τιμή του ποσοστού οφείλεται στην επιστροφή των παλινοστούντων με τους συζύγους τους στην πλειοψηφία αλλοδαπές, γεγονός που εξηγεί και τα υψηλά ποσοστά των αλλοδαπών στη περιοχή αυτή. Στην Ήπειρο όπως έχουμε αναφέρει και την περίπτωση της διαμέσου ηλικίας υπάρχουν αρκετοί ηλικιωμένοι καταγόμενοι από γειτονικές χώρες, όπως η Αλβανία και συγκεκριμένα η περιοχή της Βόρειας Ηπείρου (Κοτζαμάνης 2000).

Εικόνα 4-Ποσοστό ηλικίας μεγαλύτερο ή ίσο των 65 στον Συνολικό Πληθυσμό και τον Πληθυσμό των Αλλοδαπών

6 Ειδικό Βάρος του ποσοστού ηλικίας ≥ 85 στο ποσοστό ηλικίας ≥ 65 ετών

Το ειδικό βάρος των ≥ 85 στο ποσοστό των ≥ 65 μας δείχνει πόσοι από τους ≥ 65 και άνω είναι ≥ 85 δηλαδή πόσους από των λεγόμενο γερασμένο πληθυσμό είναι υπερήλικες. Το ποσοστό αυτό πρέπει να εξετάζεται με προσοχή ώστε να μην βγαίνουν παραπλανητικά συμπεράσματα καθώς το γεγονός ότι αυτό το ποσοστό είναι υψηλό για μια συγκεκριμένη χωρική ενότητα δεν συνεπάγεται και ότι η συγκεκριμένη χωρική ενότητα είναι γερασμένη. Το συγκεκριμένο δείκτη θα πρέπει να τον εξετάσουμε σε συνδυασμό με το ποσοστό ≥ 65 ώστε να έχουμε μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα. Πιο αναλυτικά για το ειδικό βάρος των αλλοδαπών παρατηρούμε υπάρχουν μεγάλα ποσοστά στους νομούς των περιοχών της Δυτικής Μακεδονίας και σε μεγάλο μέρος της Πελοποννήσου. Ο μέσος όρος της χώρας για το ειδικό βάρος των ≥ 85 για τους αλλοδαπούς κυμαίνεται από 23% μέχρι 26%. Όσον αφορά το ειδικό βάρος για τους Έλληνες υπάρχουν αρκετές διαφοροποιήσεις μεταξύ των δύο αυτών χαρτών για το σύνολο των Ελλήνων. Έχουμε λοιπόν στην περιφέρεια Μακεδονίας και συγκεκριμένα στους νομούς Κιλκίς, Σερρών, Καβάλας και Δράμας χαμηλά ποσοστά κατοίκων με ηλικία 85 και άνω παρά το γεγονός ότι στις ίδιες περιοχές το αντίστοιχο ποσοστό των 65 και άνω είναι αρκετά μεγάλο σε σχέση με τον συνολικό πληθυσμό, ταυτόχρονα ο μέσος όρος του ποσοστού αυτού για τους Έλληνες είναι μεταξύ 13% και 16%. Τέλος το ειδικό βάρος στο συνολικό πληθυσμό παρουσιάζει την ίδια κατανομή με αυτή των Ελλήνων που αναλύουμε παραπάνω.

Εικόνα 5-Ειδικό Βάρος ατόμων ηλικίας >85 στο Πληθυσμό ≥ 65 στον Συνολικό πληθυσμό και πληθυσμό Αλλοδαπών

7 Συμπεράσματα

Η ανάλυση των παραπάνω δεικτών μας οδηγεί σε μια σειρά από συμπεράσματα όσον αφορά τα χαρακτηριστικά των αλλοδαπών αλλά και την επιρροή αυτής της πληθυσμιακής ομάδας στα χαρακτηριστικά του συνολικού πληθυσμού της χώρας. Το ποσοστό των αλλοδαπών αναλογικά με τον συνολικό πληθυσμό χαρακτηρίζεται μικρό παρόλα αυτά λόγω της συγκέντρωσης η οποία παρατηρείται σε κάποιες περιοχές φαίνεται να επηρεάζει σε μικρό βαθμό τα χαρακτηριστικά του συνολικού πληθυσμού στις περιοχές αυτές. Η διάμεση ηλικία των αλλοδαπών είναι διαφέρει

σημαντικά από αυτή των ελλήνων και το συνολικού πληθυσμού ιδιαίτερα στις περιοχές όπου η προσφορά εργασίας είναι μεγάλη.

Όσον αφορά την αναλογία φύλων παρατηρείται δυναμική υπεροχή του ανδρικού φύλο σχεδόν σε όλη την επικράτεια με ελάχιστες εξαιρέσεις. Το γεγονός αυτό δικαιολογείται αν αναλογιστεί κανείς τους λόγους της εισροής των μεταναστών (αναζήτηση εργασίας). Επιπλέον όσον αφορά το ποσοστό των ηλικιακών ομάδων μεγαλύτερων των 65 ετών παρατηρείται μικρή συμμετοχή σε αυτές του πληθυσμού των αλλοδαπών σε αντίθεση με τον συνολικό πληθυσμό και των πληθυσμό των Ελλήνων όπου τα ποσοστά είναι αρκετά υψηλότερα.

Τέλος όσον αφορά το ειδικό βάρος των ηλικιών μεγαλύτερο από 85 ετών στο ποσοστό των ατόμων ηλικίας μεγαλύτερης των 65 ετών παρατηρείται ότι στις περιοχές όπου παρατηρούνται σχετικά υψηλά ποσοστά για την ηλικιακή ομάδα μεγαλύτερο των 65 ετών εμφανίζονται και αρκετά υψηλά ποσοστά για τον συγκεκριμένο δείκτη για τον πληθυσμό των αλλοδαπών. Αυτό συμβαίνει λόγω του μεγάλου χάσματος το οποίο υπάρχει ανάμεσα στους αλλοδαπούς μετακινήθηκαν στην Ελλάδα και εντάσσονται σε γενικές γραμμές σε δύο κατηγορίες. Η πρώτη αφορά τους μετανάστες οι οποίοι αναζητούν εργασία και η δεύτερη του αλλοδαπούς οι οποίοι εγκαταστάθηκαν στην χώρα μετά την συνταξιοδότηση τους.

8 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Κοτζαμάνης Β., (2001), *Σημειώσεις μαθήματος Στοιχεία Δημογραφίας*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας
2. Ταπεινός Γ., (2002), *Δημογραφία*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας
3. Κοτζαμάνης Β., (2000), *Οι δημογραφικές εξελίξεις στην Ελλάδα και στις πρώην ανατολικές χώρες: μια πρώτη προσέγγιση*, Εκδόσεις ΕΚΚΕ
4. Κοτζαμάνης Β, Αγοραστάκης Μ., Πηλείδης Α., Σταθάκης Δ., (2006), *Οι Αλλοδαποί στην Ελλάδα-Χωρική Ανάλυση των δημογραφικών χαρακτηριστικών και της συμβολής τους στις πληθυσμιακές μεταβολές*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας
5. Κοτζαμάνης Β., (2009), *Στοιχεία Δημογραφίας*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας
6. Kotzamanis, B., Kostaki, A., Stathakis, D., (2009), *The spatial clustering of immigrant population in Greece*

ⁱ Τα στοιχεία για την δημιουργία των χαρτών έχον ληφθεί από το Εργαστήριο Κοινωνικών και Δημογραφικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας